

Медицински факултет
Универзитет у Крагујевцу
Крагујевац

НАУЧНО-НАСТАВНОМ ВЕЋУ МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА

Предмет: Оцена научне заснованости теме докторске дисертације

Одлуком Научно-наставног већа Медицинског факултета Универзитета у Крагујевцу број: 01-162/2-5 од 23.01.2008.године именовани су чланови Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације дипломираног **психолога Дарка Хинића** под називом:

" Утицај повећане употребе Интернета на ментално здравље "

На основу препоруке Научно-наставног већа и увида у приложену документацију комисија у саставу:

1. проф. др Славица Ђукић Дејановић, председник
 2. проф. др Горан Михајловић, потенцијални ментор
 3. доц. др Александар Дамјановић, члан
- подноси Научно-наставном већу следећи:

ИЗВЕШТАЈ

I Биографски подаци

Кандидат Дарко Хинић, психолог, **испуњава све услове** предвиђене Законом о универзитету (члан 57) и Статутом Медицинског факултета (члан 122) за израду докторске дисертације.

а. Лични подаци

Дарко Хинић рођен у Крагујевцу 30.09.1976 год, где је завршио и гимназију. 02.11.2000.год. дипломирао је на Филозофском факултету у Београду са просечном оценом 8,64, са дипломским радом из области еколошке психологије, оцена 10,00 и тиме стекао звање **дипломираног психолога**. Члан је Друштва психолога Србије.

Уписао је 2003. год. постдипломске студије на Филозофском факултету у Београду, катедра за социјалну психологију, област комуникације и медији. Након завршене друге године и пријављене магистарске тезе, 2005.год. прелази на Медицински факултет у Крагујевцу где уписује докторске студије, смер неуронауке и где је са успехом положио усмени докторантски испит са највишом оценом (10,00).

Од 2005. специјализира Рационално-емотивно-бихевиоралну психо-терапију у Ребт Центру – Београд, одељење The Albert Ellis, New York института. Полазник *fellowship* (завршног) нивоа.

2001. год засновао радни однос у Другој крагујевачког гимназији у Крагујевцу као професор психологије.

б. Научно истраживачки рад

Континуиран научно истраживачки рад Дарка Хинића огледа се у учешћу у мултидисциплинарним истраживањима и публикавању радова у домаћим и интернационалним часописима као и презентацијама на стручним скуповима.

ц. Списак радова

Радови штампани у целини у домаћим часописима са рецензијама

1. **Хинић Д, Михајловић Г, Ђукић Дејановић С, Јовановић М.** Повећана употреба Интернета и социјална изолација. Енграми 2007; 29 (3-4): 47-62.

Радови штампани у целини у међународним часописима

1. **Hinić D, Mihajlović G, Damjanović A, Djukić Dejanović S.** Excessive Internet use and Depressive disorders. Psychiatria Danubina, u štampi

Радови презентовани на домаћим научним скуповима

1. **Хинић Д.** Употреба Интернета и социјални живот Интернет корисника. Емпиријска истраживања у психологији XIII. Београд. 2007.

2. Хинић Д. Сајбер простор и његови становници - реалност виртуелног; Интернет парадокс. Округли сто "е-волуција, сајбер простор и његови становници". ЦеПИТ, Београд, 2003.

Радови штампани у целини у домаћим часописима

1. Хинић Д. Интернет парадокс, е-волуција 3. ЦеПИТ, БОШ, Београд, 2003.

2. Хинић Д. Интернет и традиционални медији, е-волуција 7. ЦеПИТ, БОШ, Београд, 2004.

II Подаци о предложеној теми

Предложена тема је из области психијатрије

а. Предмет рада

Средином деведесетих година прошлог века први пут се помиње посебан облик зависности назван "Интернет зависност" или "Патолошка употреба Интернета". Данас се често спекулише са одредницама овог појма.

Истраживање је замишљено као систематско неекспериментално истраживање, са коришћењем клиничког интервјуа/опсервације и скала процена као техника прикупљања података. Све анализе разлика у психо-патолошким факторима биће спроведене између групе пацијената која се жали на психо-физичке потешкоће изазване повећаном употребом Интернета (клиничка група) и групе корисника Интернета који не показују последице изазване његовим коришћењем (контролна група).

Циљ је утврдити везу патолошке употребе Интернета са дијагностичким категоријама зависности, опсесивно-компулсивним поремећајем или депресивном симптоматологијом и дати предлоге за идентификовање могућег смера те релације (*патолошка употреба* → адикција/ОКП/депресија или адикција/ОКП/депресија → *патолошка употреба*). Све чешће се овај појам повезује и са персоналним обележјима самих корисника, па ће задатак дисертације бити и утврдити психолошки профил ових личности у складу са когнитивистичком теоријом дисфункционалних персоналних уверења.

Претпоставка је да ће се статистички значајне везе утврдити између адиктивних тенденција, ОКП-а и патолошке употребе и то у смеру адикција/ОКП → *патолошка употреба*, а да се неће потврдити корелација са депресивношћу. Претпоставка је и да ће се статистички значајнија веза показати између психолошких профила компулсивних и зависних личности (исказаних преко доминантних дисфункционалних уверења) и патолошке употребе Интернета јер се преко њих описују тенденције у понашању које не морају нужно да се

претворе у клиничку слику идентификовану класичним клиничким тестовима коришћеним у првом делу испитивања.

б. Циљеви студије

A1 - Првенствени циљ ове студије је утврдити могућу корелацију патолошке употребе Интернета са дијагностичким категоријама зависности, компулсивности или депресивном симптоматологијом и дати предлоге за идентификовање могућег смера те релације.

A2 - Други циљ дисертације биће утврдити психолошки профил ових личности у складу са когнитивистичком теоријом дисфункционалних персоналних уверења.

A3 - Посредан циљ би био боље разумевање овог феномена и формулисање савета за унапређење будућих методолошких захвата при било ком истраживању Интернет понашања, нарочито Интернет зависности, самим тим и припремање терена за будућа истраживања у овој области.

ц. Радне хипотезе испитивања

B1 – Радна хипотеза је да ће се показати статистички значајне разлике у скоровима у оквиру дијагностичких категорија зависности (ДСМ критеријуми адикције) и компулсивности (скора на скали поремећаја навика и импулса) између клиничке и контролне групе, а да се неће потврдити корелација са скором на скали депресивности.

B2 - Претпоставка је да ће се добити статистички значајне разлике у скоровима на субскалама зависне и компулсивне личности у оквиру скале персоналних дисфункционалних уверења, између клиничке и контролне групе, чиме ће се још више потврдити корелације добијене на клиничким тестовима.

B2а – Такође претпоставка је да ће овако (B2) добијена статистичка корелација бити израженија него она добијена у првом делу, применом клиничких тестова, јер се у досадашњим истраживањима показало да су клинички инструменти сувише строги за ову популацију и да често не успеју да дијагностикују клиничке поремећаје. Као што је већ поменуто, појам дисфункционалних персоналних уверења првенствено се односи на уверења која граде дисфункционална понашања која даље могу, али не нужно, реализовати се у одговарајућим клиничким поремећајима.

д. Материјал и методе

Истраживање је замишљено као **систематско неекспериментално истраживање**, са коришћењем клиничког интервјуа/опсервације и скала процена као техника прикупљања података. Прикупљање података ће бити спроведено током периода од месец дана, у

градовима Београд, Крагујевац и Нови Сад. Испитивањем ће бити обухваћено 100 особа узраста 18 година и више, при чему су сви Интернет корисници, и то најмање по годину дана. Узорак је по својим карактеристикама пригодан и неслучајан. Испитивање обухвата пацијенте (клиничка група, 50 испитаника) који су сви у неком тренутку потражили стручну помоћ у вези са прекомерном и нефункционалном употребом Интернета. Под стручном помоћи подразумева се институционална или приватна психијатријска и психотерапијска пракса. Контролну групу ће чинити 50 испитаника који такође користе Интернет, али се никада нису пожалили на неки од симптома прекомерне употребе Интернета.

Након уводне селекције, потенцијални испитаници, и контролна и клиничка група, ће бити упознати са током и циљем истраживања, које ће се састојати из клиничког интервјуа (ДСМ критеријуми адикције), попуњавања упитника о коришћењу Интернета, адаптиране Бекове скале депресивности, скале компулсивности, и Бекове скале персоналних дисфункционалних уверења.

е. Методологија истраживања

Прикупљање података у овом конкретном истраживању, биће конструисани или коришћени следећи инструменти:

- **упитник** којим ће бити прикупљани подаци о **социо-демографским** карактеристикама и подаци о **употреби Интернета**,
- **скала депресивности**, адаптирана скала *Beck Depression Inventory* (скраћено BDI),
- **скала опсесивно-компулсивног поремећаја**, адаптирана скала *Yale-Brown Obsessive Compulsive Scale (Y-BOCS)*,
- **клинички интервју** којим ће се испитати критеријуми зависности, адиктивног понашања предложени у DSM-IV и коначно
- **скала дисфункционалних персоналних уверења**, адаптирана скала *Personality Belief Questionnaire (PBQ)*.

ф. Статистичка обрада резултата

Подаци ће бити обрађени путем **дескриптивне** и **аналитичке статистичке анализе**. Такође ће бити израчунате **корелације** важнијих варијабли (нпр. депресивних категорија или скорана скали компулсивности и интензитета употребе Интернета, или интензитета употребе Интернета и категорије ирационалних уверења) и приказане у виду **матрица интеркорелација**. У складу са карактером нумеричких варијабли користиће се параметарски (нпр. т-тест, АНОВА) или непараметарски тестови (нпр. У-тест,) а за категоријалне варијабле учесталости χ^2 -тест и слични тестови.

Као део статистичке анализе издваја се и **дискриминациона анализа** између контролне и клиничке групе по нивоима идентификоване компулсивности, адиктивног понашања, депресије и ирационалних уверења предвиђених на одговарајућим скалама. Значајност разлике унутар група биће одређена тестом диференције за мале зависне узорке, а између група т-тестом и АНОВА. За мултиваријантну анализу користиће се мултипли регресиони модели. Статистичка значајност ће бити прихватана на нивоу од 0,05 и већем. Између осталог, биће примењена и **факторска анализа**. Код свих одговора код којих буде било могуће биће урађена детаљнија **квалитативна обрада**.

г. Очекивани резултати и значај студије

Очекује се да ће резултати овог истраживања показати да је Интернет у овом контексту најчешће само средство остварења већ постојећих облика зависности, и/или компулсивног понашања! Очекиване статистички значајне разлике у скоровима у оквиру дијагностичких категорија зависности и компулсивности између клиничке и контролне групе би показале да је тачна претпоставка да особе које показују симптоме Интернет зависности уобичајено имају и неки потиснути психолошки проблем који покушавају да реше или реализују у Интернет простору.

Такође очекиван резултат је и да ће се примена нових тестова, који дијагностикују дисфункционално психолошко понашање, а не клиничке категорије (класични клиничких тестови поремећаја) показати успешнија у идентификовању дисфункционалног Интернет понашања. Самим тим предлог ове студије биће да се у будућим испитивањима овог феномена примењују или модификовани клинички инструменти, прилагођени за општу популацију, или да се приступи конструисању нових тестова и скала.

Како се очекује да Интернет у блиској будућности постане основни облик социјалне интеракције и један од главних фактора социјализације и конституисања сваке личности, наука и медицина морају бити припремљени на евентуалне последице било у циљу њиховог спречавања било ради додатног развијања и подржавања. Правовремено праћење промена у процесима за које се претпоставља да могу бити поремећени интензивним коришћењем Интернета, из тих разлога, остају као озбиљан задатак за науку будућности. Овом студијом намеравамо да утврдимо неке од основних методолошких и концептуалних поставки и предлога за будућа истраживања и на тај начин помогнемо у прецизнијем откривању и превенцији могућих последица.

III Закључак и предлог комисије

ЗАКЉУЧАК

1. На основу досадашњег научно-истраживачког рада и публикованих радова, психолог Дарко Хинић испуњава све услове за одобрење теме и израду докторске дисертације.
2. Предложена тема је оригинална, научно оправдана, дизајн студије је прецизно дефинисан имајући у виду методологију истраживања. У прилог актуелности ове теме говоре контраверзни подаци у литератури и досадашњим истраживањима.
3. Комисија сматра да ће докторска теза психолога Дарка Хинића, под менторством проф.др Горана Михајловића, представити темељну студију која ће дати допринос у расветљавању комплексне везе између менталних поремећаја и потенцијално нове дијагностичке категорије, изражене у виду прекомерне употребе Интернета.
4. Комисија предлаже Научно-наставном већу Медицинског факултета у Крагујевцу да прихвати пријаву теме докторске дисертације **кандидата Дарка Хинића** под називом:

" УТИЦАЈ ПОВЕЋАНЕ УПОТРЕБЕ ИНТЕРНЕТА НА МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ "

ПРЕДЛОГ МЕНТОРА

За ментора рада Комисија предлаже **проф. др Горана Михајловића**, ванредног професора Медицинског факултета Универзитета у Крагујевцу.

У Крагујевцу

06.02.2008.

Председник Комисије:

проф. др Славица Ђукић Дејановић

Редовни професор Медицинског факултета

Универзитета у Крагујевцу

Научна област: Психијатрија

проф. др Горан Михајловић

Ванредни професор Медицинског факултета

Универзитета у Крагујевцу

Научна област: Психијатрија

доц. др Александар Дамјановић

Доцент Медицинског факултета

Универзитета у Београду

Научна област: Психијатрија
